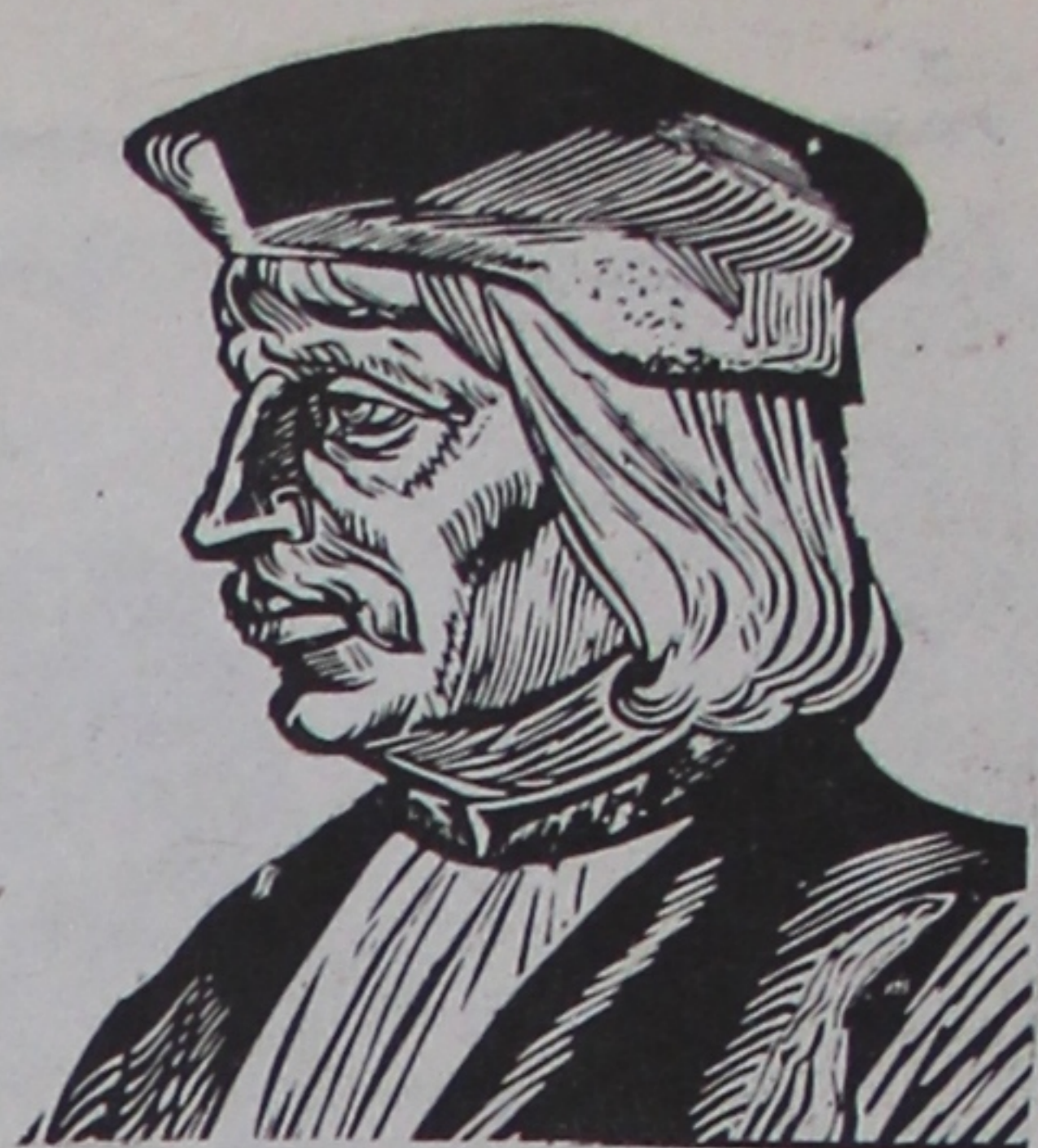

ГОМЕЛЬСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСИТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 17 (839)

Аўторак, 20 кастрычніка 1992 г.

Газета заснавана ў верасні 1969 года

Выходзіць два разы ў месяц

Цана 10 кап.

3 УЗНАГАРОДАЙ!

За дасягненне высокіх спартыўных вынікаў на XXV летніх Алімпійскіх гульнях у Барселоне Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 23 верасня 1992 г. група беларускіх спартсменаў і іх трэнераў узнагароджана Ганаровымі граматамі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Сярод удастоеных вышэйшай узнагароды Беларусі і трое алімпійцаў нашага ўніверсітэта. Гэта — студэнты факультэта фізічнай культуры, заслужаныя майстры спорту СССР: алімпійская чэмпіёнка і бронзавы прызёр Алімпіяды плыўчыца Алена Рыгораўна Рудкоўская, Сяргей Мікалаевіч Смаль і Вугар Нарыман-аглы Аруджаў, якія заваявалі адпаведна сярэбраны і бронзавы медалі ў спаборніцтвах арцоў вольнага стылю.

ДЫСЕРТАЦЫЮ АБАРАНІЎ ДЫРЭКТАР ШКОЛЫ

Першым сярод цяперашніх педагогічных работнікаў Петышкаўскага раёна абараніў дысертацыю ў Інстытуце мовазнаўства імя Я. Коласа АНБ Аляксей Васільевіч Солахаў. Ён даследаваў пад кіраўніцтвам прафесара, заслужанага вучэцка навукі Беларусі У. В. Анічэнкі мову старабеларускай навукова-дубліцыстычнай літаратуры на фанетыка-арэаграфічным і марфалагічным узроўнях. Абарона дысертацыі прайшла з поспехам. Зазначым, што А. В. Солахаў у свой час закончыў беларускае аддзяленне філала-

гічнага факультэта нашага ўніверсітэта і ўжо на працягу некалькіх гадоў працуе дырэктарам Капаткевіцкай сярэдняй школы. Ён — 17-ы аспірант, які пад навуковым кіраўніцтвам У. В. Анічэнкі падрыхтаваў і абараніў дысертацыю на атрыманне вучонай ступені кандыдата філалагічных навук. Сёлета і ў бліжэйшыя гады яшчэ восем аспірантаў Уладзіміра Васільевіча, у тым ліку чатыры выкладчыкі кафедры беларускай мовы нашага ўніверсітэта, павінны абараніць дысертацыі ў галіне мовазнаўства.

ВЫНІКІ СУПРАЦОЎНІЦТВА

На працягу некалькіх гадоў кафедра аўтаматызаваных сістэм апрацоўкі інфармацыі (саадачык — дацэнт А. І. Іванюк) адтрымлівае цесныя навуковыя сувязі з кафедрай аўтаматыкі і інфармацыйнай тэхнікі Маскоўскага Інстытута грамадзянскай авіяцыі, якую ўзнавальвае прафесар, прарактар гэтага Інстытута па вучэбнай рабоце У. І. Васільевіч. Сумесна выконваюцца і ўкараняюцца ў практыку навукова-даследчыя работы, рыхтуюцца і выдасюцца метадычныя дапаможнікі і іншая друкаваная прадукцыя. Названая кафедра ГДУ штогод накіроўвае сваіх выкладчыкаў і супрацоўнікаў у мэтаву аспірантуру МІГА. У папярэднія гады яе паспя-

хова закончылі пад кіраўніцтвам У. І. Васільева, абаранілі дысертацыі і сталі кандыдатамі навук В. І. Жулькоў, А. М. Дзямідзенка. А сёлета да катэгорыі яе выпускнікоў далучыўся і А. П. Целяннёў, які таксама, як і яго папярэднікі, абараніў дысертацыю і стаў кандыдатам тэхнічных навук па спецыяльнасці «Вылічальныя машыны, сістэмы, комплексы і сеці». Цяпер Аляксандр Паўлавіч працуе на кафедры эканамічнай інфарматыкі і АСК. Аспірантуру МІГА пад кіраўніцтвам прафесара У. І. Васільева завочна закончыў і М. І. Прахарэнка. Тут жа пройдзе стажыроўку асістэнт кафедры АСАІ А. М. Паташэнка, дзе таксама прадугледжана абарона яго дысертацыі.

РАБОТНИКИ адукацыі да апошняга часу знаходзіліся сярод самых малазабеспечаных слаёў працоўных нашай рэспублікі. Законам «Аб адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь» прадугледжвалася ў значнай ступені павысіць іх заробатную плату і палепшыць матэрыяльнае становішча. На жаль, ажыццявіць яго ў поўнай меры з-за цяжкага эканамічнага становішча і вострага дэфіцыту фінансаў не ўдаецца. Гэта выклікае справядлівы трывогу і нараканні з боку тых, хто выходзіць падростаючае пакаленне і рыхтуе спецыялістаў для ўсіх галін народнай гаспадаркі. Пад націскам шматлікіх пратэстаў урад нарэшце адшукаў сродкі, каб хоць у некаторай ступені пры ўсё ўзрастаючай дарагізнае паправіць становішча многіх з тых, хто аказаўся ўжо за рысай беднасці.

30 верасня Дзяржаўны камітэт Рэспублікі Беларусь па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва прыняў пастанову «Аб павышэнні заробатнай платы педагогічных работнікаў і прафесарска-выкладчыцкага саставу, асноўных катэгорый спецыялістаў аховы здароўя, фармацыі, культуры і мастацтва, асобных катэгорый работнікаў іншых галін, якія фінансуюцца з бюджэту». У прыватнасці, заробатная плата прафесарска-выкладчыцкага саставу з 1 верасня г. г. павялічана на 50%. У нашым ўніверсітэце для загадчыка кафедры прафесара, доктара навук яна ўста-

ЗАРПЛАТА — УГОРУ, А ДАБРАБЫТ — УНІЗ

ноўлена ў размеры 9230 руб., без вучонай ступені доктара навук — 8370 руб.; для прафесара з вучонай ступенню доктара навук — 8370, без вучонай ступені доктара навук — 7590 руб.; дацэнта з вучонай ступенню — 6885, без вучонай ступені — 6240 руб.; старшага выкладчыка з вучонай ступенню — 6240, без вучонай ступені — 5655 руб.; асістэнта, выкладчыка з вучонай ступенню — 5130, без вучонай ступені — 4650 руб.; для выкладчыка-стажора — 4215 руб.

Далаты за сумяшчальніцтва пасадаў дэкана, нам. дэкана, заг. кафедры, за шкодныя ўмовы працы, за званні «заслужаны», «народны» з 1.09.92 г. застаюцца без змяненняў.

Пагадзінная аплата пры рабоце са студэнтамі ўстаноўлена ў наступных размерах: для прафесара, доктара навук — 105, дацэнта, кандыдата навук — 90, асобы, якія не мае вучонай ступені, — 67,5 руб.; пры рабоце з аспірантамі, слухачамі навучальных устаноў па павышэнню кваліфікацыі кіруючых работнікаў і спецыялістаў пагадзінная аплата скла-

дае адпаведна 142,5; 135 і 112,5 руб.

Аклад галоўнага бухгалтара — 4820 руб., яго намеснікаў — 4580 і 4100 руб., бухгалтара і катэгорыі — 2810 руб..

Начальніку планава-фінансавага аддзела ўстаноўлены аклад у размеры 4585 руб., вядучаму эканамісту гэтага аддзела, начальніку аддзела па абслугоўванню будынкаў, збудаванняў і абсталевання, вядучаму інжынеру па капрамонту і будаўніцтву, вядучаму інжынеру па абсталеванню, начальніку аддзела матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння, начальніку штаба ГА — 3100 руб.

Аклад заг. вучэбнай лабараторыі, заг. аграбіястанцыі, заг. музея — 3655 руб., ст. лабаранта з вышэйшай адукацыяй — 2990 руб., лабаранта без вышэйшай адукацыі — 2180 руб.

Каменданты вучэбных корпусоў, інтэрнатаў, заг. склада будуча атрымліваць 2070 руб.

Аб стаўках неўказаных работнікаў ўніверсітэта будзе паведамлена дадаткова.

Па выніках навучальнага года

ХТО ЁДАСТОЕНЫ ПРЭМІЙ

У адпаведнасці з пастановай вучонага савета нашага ўніверсітэта ад 3 верасня 1992 г. і палажэннем аб прэміраванні выкладчыкаў і супрацоўнікаў ГДУ імя Ф. Скарыны за высокія творчыя і вытворчыя дасягненні прыняты рашэнне аб назначэнні прэмій па выніках вучэбна-метадычнай работы за 1991—1992 навучальны год. Асноўным крытэрыем пры размеркаванні прэмій з'явілася наяўнасць у выкладчыкаў

выдадзеных і ўкараненых у вучэбны працэс за мінулы навучальны год вучэбна-метадычных работ, падручнікаў, вучэбна-метадычных дапаможнікаў, тэкстаў лекцый, навукова-метадычных рэкамендацый. Наяўнасць адной — двух прац ацэньвалася ў 2 балы, трох і болей — да 4-х балаў.

Вялікая група кіруючых работнікаў ўніверсітэта (дэканы, іх намеснікі, загадчыкі кафедраў, а таксама асобныя выкладчыкі) атрымалі прэміі за ўдасканалванне арганізацыі вучэбна-працэсу: падрыхтоўку новых вучэбных планаў спецыяльнасцей і спецыялізацый, стварэнне новых вучэбных лабараторыяў, падрыхтоўку новых спецыялістаў, арганізацыя метадычную работу. Указаны паказчык творчай дзейнасці ацэньваўся ў 1,5 бала.

Паспяхова прафарыентацыйная работа сярод школьнікаў падрыхтоўка і правядзенне алімпіяд сярод вучняў і студэнтаў ацэньвалася ў 1 бал.

За падрыхтоўку зборных каманд ўніверсітэта і поспехі на спартакіядзе ВНУ Беларусі і на XXV Алімпійскіх гульнях,

за арганізацыю і прапаганду фізкультурнай работы выстаўлялася 1,5 бала.

У папярэднім навучальным годзе вучонымі ўніверсітэта абаронена 6 доктарскіх дысертацый. Іх падрыхтоўка і абарона ацэньвалася ў 2,5 бала.

Прэміраванне выкладчыкаў ажыццяўлялася па сукупнасці балаў па 600 рублёў за кожны.

Акрамя таго, за актыўнае садзейнічанне рабоце, звязанай з падрыхтоўкай высокакваліфікаваных спецыялістаў і высокія творчыя і вытворчыя дасягненні, прэміраваны супрацоўнікі ўніверсітэта: кіраўнікі структурных падраздзяленняў, спецыялісты розных прафесій, вучэбна-дапаможны персанал, рабочыя і малодшы абслугоўваючы персанал.

На прэміраванне выкладчыкаў і супрацоўнікаў ўніверсітэта выдзелена 401,4 тыс. руб. за лік сродкаў фонду аплаты працы, спецыяльна прадугледжаных на ўказаныя мэты ў каштарысе дзяржбюджэтнага фінансавання на 1992 год.

С. ПАПУК, начальнік планава-фінансавага аддзела.

РЭКАМЕНДАВАНЫ ДА ПРЫСВАЕННЯ ВУЧОНЫХ ЗВАННЯЎ

На сваім вераснёўскім пасяджэнні вучоны савет нашага ўніверсітэта на конкурснай аснове разгледзеў матэрыялы і прадставіў у ВАК рэкамендацыі на прысваенне вучоных званняў:

ПРАФЕСАРА

— загадчыку кафедры тэорыі і метадзі фізічнай культуры, кандыдату педагогічных навук дацэнту СЕМІКОПУ

Арнольду Фёдаравічу. ДАЦЭНТА

— кандыдатам фізіка-матэматычных навук ПЕНЯЗІУ Уладзіміру Аляксандравічу; генеральнаму дырэктару ВА «Карал» ЕМЯЛЬЯНАВУ Віктару Андрэевічу — па кафедры оптыкі; кандыдатам фізіка-матэматычных навук ЛУБАЧ. КІНУ Аляксандру Васільевічу, КАМОРНІКАВУ Сяргею

Фёдаравічу — па кафедры вылічальнай матэматыкі і праграмавання; кандыдатам эканамічных навук БАГДАНВУ Міхаілу Іванавічу — па кафедры эканамічнай інфарматыкі і АСК, ПАНОВАІ Таццяне Ігарэўне — па кафедры бухгалітэраў, кантролю і аналізу гаспадарчай дзейнасці, КАРЖОВУ Васілю Сяргеевічу — па кафедры эканомікі і сацыялогіі працы.

Алер

Канстытуцыя рэспублікі: якой ёй быць? НА АБАРОНЕ НАШЫХ ПРАВОЎ

Імі ганарыцца універсітэт

БЕЗ АПТЫМІЗМУ ЖЫЦЬ НЕЛЬГА

Не кожны чалавек можа адразу адшукаць свае месца ў жыцці. Многія робяць гэта метадам спроб і памылак. І тады, калі, нарэшце, зроблены правільны выбар, чалавек прыкладае ўсе свае намаганні, каб дасягнуць у абранай справе найлепшых вынікаў.

Нешта падобнае на гэта атрымалася і ў Алены Саламацінай, лясцкурсыцы эканамічнага факультэта. Яна стала студэнткай Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта пасля таго, як ужо мела спецыяльнасць. Але хацелася Алене стаць эканамістам. Не абстрактна, а рэальна ўяўляла яна сабе гэту работу, у якой магла б правяціць сябе спаўна.

Падала дакументы ў ГДУ, і спроба была ўдалай: Алена Саламаціна стала студэнткай, выбрала спецыяльнасць «Эканоміка і сацыялогія працы». З 1 курса — вучоба толькі на «выдатна». Гэта, канешне, красамоўны факт, і з мінулага навучальнага года дзяўчына ўдасцена стыпендыя імя Ф. Скарыны.

Час не спыніць, ён няўмольна бяжыць, а з ім змяняюцца і многія нашы ранейшыя ўяўленні аб далейшым жыцці і кожнага з нас паасобку, і грамадства ў цэлым. Тыя значныя перамены, якія наступілі зараз ва ўсіх сферах жыцця, і ў эканоміцы перш за ўсё, не маглі не адбіцца і на свядомасці людзей, іх светаўспрыманні, дзеяннях. Будучым маладым спецыялістам, рады якіх на наступны год папоўніць і Алена, дзяўдзетка зведаць нямала цяжкасцей. Рыначная стыхія адмоўна можа паўплываць на лёс многіх заўтрашніх выпускнікоў: не выключана магчымасць апынуцца на біржы працы, не знайсці сабе прымяненне з-за недахопу рабочых месц.

Аб гэтай вострай праблеме гаварылі і мы з Аленай. Хаця ў яе і вялікі запас ведаў, дзяўчына таксама заклапочана, што яны — не на ўзроўні сённяшніх патрабаванняў (на яе думку, можна было б вучэбныя праграмы больш наблізіць да надзённых праблем эканомікі, не даючы, на жаль, таго, што неабходна, вучэбныя і вытворчыя практыкі на прадпрыемствах). Да таго ж, няма ўжо цяпер цвёрдага дзяржаўнага размеркавання, і будучае ўяўляецца дзяўчыне не вельмі акрэслена, тым больш, што нават і выдатная вучоба не гарантуе цяпер месца працы.

І ўсё ж Алена — аптымістка. Яна лічыць, што пры любых абставінах трэба спрабаваць спаўна рэалізаваць свае магчымасці, пакуль вучышся, рабіць усё так, каб цябе заўважылі і ацанілі. А гэта прынясе толькі станоўчыя вынікі.

Т. ДУБЯК.

НА ЗДЫМКУ: стыпендыятка імя Ф. Скарыны Алена Саламаціна.

Фота У. Чысцка.

Члены ветэранскай арганізацыі нашага ўніверсітэта на сваім агульным сходзе абмеркавалі праект Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і выказалі па яму шэраг заўваг.

Усе выступаючыя на сходзе адзначалі, што праект Канстытуцыі характарызуецца сваёй ярка выяўленай антысацыялістычнай і антысавецкай накіраванасцю, што пацвярджаецца адсутнасцю ў ім канкрэтнага азначэння эканамічнай асновы беларускай дзяржавы (якая з форм уласнасці з'яўляецца ўсё ж прырытэтнай), дакладна сфармуляваных гарантыяў сацыяльных правоў грамадзян рэспублікі, а таксама наяўнасцю рада артыкулаў, якія замяняюць сапраўдныя народныя органы ўлады — Саветы (сельсавет, райсавет, гарсавет, Вярхоўны Савет і іх выканкамы) іншымі органамі (прэзідэнтам, управамі і нейкімі органамі мясцовага самакіравання), якія не выбіраюцца і не назначаюцца Саветамі, хаця, быццам бы, падсправаздачны апошнім. Гэтыя абставіны выклікалі рэзка адмоўныя адносіны ўсіх прысутнічаючых на сходзе ветэранаў па абмяркоўваемаму праекту Асноўнага Закона.

Аднак, улічваючы, што даны праект канстытуцыі рэспублікі ўжо прыняты Вярхоўным Саветам у першым чытанні за аснову, члены пярвочнай ветэранскай арганізацыі ГДУ лічаць неабходным унесці ў яго наступныя змяненні і дапаўненні:

1. Усе артыкулы канстытуцыі павінны быць выкладзены на зразумелай для насельніцтва мове (беларускай або рускай) без прымянення іншамоўных слоў тыпу «унітарнае» замест «адзінае», «Сойм» замест «Вярхоўны Савет» і г. д.

2. Усе правы грамадзян павінны быць безагаворачна гарантаваны дзяржавай. У прапанаваным жа для абмеркавання праекце дзяржава

толькі «гарантуе кожнаму права ўласнасці» (арт. 45). У астатніх артыкулах проста канстатуецца, што грамадзяне маюць права на працу, на ўзнагароджанне за выкананую работу, на адпачынак, на ахову здароўя, на спрыяльнае акаляючае асяроддзе і кампенсацыі за страту здароўя, на сацыяльнае забеспячэнне ў старасці і іншых выпадках, на жыллё, на адукацыю, на ўдзел у культурным жыцці (арт. 42-44, 46-51). Праўда, у арт. 21-м даецца гарантыя ўсіх правоў і свабод грамадзян без яе канкрэтнай прывязкі да азначаных правоў. Але гэты наступны артыкулаў, асабліва якія абавязваюць права на ахову здароўя і на адукацыю (арт. арт. 46, 50), здымае нават намёк на гарантыю гэтых правоў уяўленнем платных форм медыцынскага абслугоўвання і навучання ў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах. Такія формы «абслугоўвання» могуць быць узаконены толькі для прыватных і калектыўных прадпрыемстваў, але не для дзяржаўных медустановаў і навучальных устаноў. У іншым выпадку плата за медапамогу і за атрыманне адукацыі (асабліва вышэйшай) стане хутка абавязковай і адзінай формай абслугоўвання медыцынскімі ўстановамі і навучальнымі ўстановамі ўсіх тыпаў, а права на ахову здароўя і атрыманне адукацыі для ўсіх без выключэння грамадзян рэспублікі ператворыцца ў фікцыю.

Нават выбарчая сістэма, прапанаваная праектам Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь (глава 1-я трэцяга раздзела) дапускае незаконнае пазбаўленне значнай часткі насельніцтва права ўдзелу ў выбарах і ў рабоце органаў дзяржаўнай улады. Артыкул 64-ы дакладна азначае кола асоб, якія не маюць права ўдзелу ў выбарах (гл. другі абзац арт.), а арт. 65-ы гаворыць, што выбарныя пасады ў прадстаўнічых органах могуць займаць

толькі грамадзяне Рэспублікі Беларусь. Тады становіцца незразумелым арт. 142 чацвёртага раздзела канстытуцыі, які на самой справе пазбаўляе ваеннаслужачых сапраўднай службы статусу грамадзян рэспублікі. Чалавек, які закляканы са зброяй у руках абараняць непарушнасць межаў сваёй дзяржавы, гэтай жа дзяржавай пазбаўляецца самага элементарнага права выбіраць і быць выбраным у кіруючыя органы краіны.

3. Сход пярвочнай арганізацыі ветэранаў вайны, працы і Узброеных Сіл ГДУ імя Ф. Скарыны лічыць таксама неабгрунтаванай узмоцненую дэідэалогізацыю праекта Асноўнага Закона, так як гарантыя сацыяльных правоў і свабод — гэта ўжо дзяржаўная ідэалогія. І грэбаванне роляй палітычных партый у жыцці грамадства і дзяржавы ўяўна выказваюць імкненне стаячых цяпер ва ўладзе асоб да ўмацавання цэнтралізаванага кіравання ў рэспубліцы і, такім чынам, да згортвання дэмакратыі. У гэтай сувязі, думаецца, трэба арт. 37-ы праекта канстытуцыі запісаць у наступнай рэдакцыі: «Кожны чалавек мае права на свабоду аб'яднання з іншымі, уключаючы права ствараць палітычныя партыі і прафсаюзы і ўступаць у іх для абароны сваіх правоў».

4. Улічваючы склаўшуюся практыку свабоднага валодання большасцю грамадзян рэспублікі дзвюма мовамі (беларускай і рускай), трэба гэта ўзаконіць у першым абзацы 17-га арт. праекта канстытуцыі, пакінуўшы яго другі абзац без змяненняў, а таксама асобным артыкулам узаконіць стан дэвойнага грамадзянства.

Даныя заўвагі складзены на падставе пратакола агульнага сходу пярвочнай арганізацыі ветэранаў ГДУ ад 16 верасня 1992 г.

Г. ЕУДАКІМЕНКА,
старшыня савета ветэранаў ГДУ, дацэнт, ветэран вайны і працы.

АБ АПЛАЦЕ КАМАНДЗІРОВАЧНЫХ РАСХОДАЎ

Савет Міністраў унёс змяненні ў пастановы № 10 ад 10 студзеня 1992 года і № 125 ад 6 сакавіка 1992 года, якія датычацца аплаты камандзіровачных расходаў.

У адпаведнасці са змяненнямі камандзіровачнаму супрацоўніку цяпер будуць вяртацца: пры аднадзённых камандзіроўках і камандзіроўках у тую мясцовасць, адкуль ёсць магчымасць штодзённа вяртацца ў месца пастаяннай працы, сутачныя ў размеры да 4% ад мінімальнай заробтнай платы

(раней — да «20 рублёў») — па рашэнню кіраўніцтва аб'яднання, прадпрыемства, установы, арганізацыі; камандзіровачныя расходы работнікам, накіраваным на павышэнне кваліфікацыі, — на працягу ўсяго перыяду навучання (раней — «на працягу першага месяца навучання»); сутачныя — 8% ад размера

мінімальнай заробтнай платы за кожны дзень камандзіроўкі ў межах Беларусі і 10% — у іншых дзяржавы (раней — адпаведна 40 і 50 руб.) на падставе адзак у камандзіровачным пасведчанні аб дні выбыцця ў камандзіроўку і дні прыбыцця з яе, уключаючы дні адпачынку і святочныя дні.

Новая пастанова ўведзена ў дзеянне з 1 кастрычніка г. г. Служба інфармацыі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь — Белінфарм.

СТВОРАН КАМІТЭТ ПА СПРАВАХ МОЛАДЗІ

Камітэт па справах моладзі Гомельскага аблвыканкома створаны ў адпаведнасці з Законом «Аб агульных пачатках дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі ў Рэспубліцы Беларусь», прынятым 24 красавіка 1992 года Вярхоўным Саветам.

Галоўнай задачай камітэта з'яўляецца кансалідацыя намаганняў і забеспячэнне аптымальнага арганізацыйна-прававых і эканамічных умоў для развіцця маладзёжнай палітыкі ў вобласці, эфектыўнае выкарыстанне бюджэтных і дадатковых сродкаў, накіроўваемых на вырашэнне праблем моладзі.

У лік асноўных задач камітэта ўваходзяць: — рашэнне пытанняў пра-

цы і быту, асветы, сацыяльнай абароны моладзі, аховы здароўя, арганізацыі адпачынку;

— эканамічная, арганізацыйная, прававая і сацыяльная падтрымка маладой сям'і; — падтрымка маладзёжнага прадпрыемальніцтва, уцягненне моладзі ў практычнае вырашэнне эканамічных і сацыяльных праблем;

— прафесійная падрыхтоўка і прафарыентацыя моладзі і падлеткаў, рашэнне пытанняў працаўладкавання ў новых эканамічных умовах;

— работа па прафілактыцы правапарушэнняў сярод падлеткаў;

— развіццё ўсебаковых сувязей моладзі з маладзёжнымі арганізацыямі іншых краін.

СТРУКТУРА КАМІТЭТА:

1. Сектар арганізацыі вольнага часу моладзі.

2. Сектар занятасці моладзі і маладзёжнага прадпрыемальніцтва.

3. Сектар сацыяльнай абароны і прафілактыкі правапарушэнняў.

Фінансаванне: як са сродкаў бюджэту, так і за лік абласнога фонду развіцця моладзі (адным з заснавальнікаў якога можа выступаць аблвыканком, пытанне аб стварэнні фонду разглядаецца).

У адпаведнасці са сваім мэтам і задачамі камітэт упу-

наважаны: — распрацоўваць сумесна з камісіяй па справах моладзі абласнога Савета народных дэпутатаў праекты ком-

плексных і мэтавых праграм, сацыяльныя нормы і нарматывы ў галіне ажыццяўлення маладзёжнай палітыкі, кардынаваць і кантраляваць іх выкананне;

— удзельнічаць у распрацоўцы праектаў, планаў і праграм эканамічнага і сацыяльнага развіцця, праектаў бюджэту вобласці;

— арганізоўваць навуковыя і сацыялагічныя даследаванні па праблемах моладзі;

— рыхтаваць прапановы па фінансаванню маладзёжных праграм;

— спрыяць фарміраванню структур па рабоце з моладдзю ў органах улады раённага і гарадскога ўзроўняў, ажыццяўляць кіраўніцтва іх дзейнасцю ў межах дабрачынна

перададзенай ім кампетэнцыі, аказваць ім арганізацыйна-метадычную дапамогу.

У адпаведнасці з пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 27 мая 1992 года № 326 створаны камітэт па справах моладзі пры Савете Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 16 ліпеня 1992 года № 438 на пасаду старшыні камітэта быў назначаны Міхаіл Васільевіч Падгайны, які раней працаваў намеснікам міністра культуры. Па сутнасці з гэтага моманту і пачалося фарміраванне рэспубліканскай структуры Камітэта па справах моладзі.

В. САНЧУК,
старшыня камітэта па справах моладзі Гомельскага аблвыканкома.

У ГОНАР ЮБІЛЕЮ

Адшумелі шэсцямі, канцэртамі і кірмашамі ўрачыстасці, прысвечаныя 850-годдзю летаніснага ўпамінаўня нашага роднага Гомеля. Сярод іх была адна падзея, аб якой не паведамлялі афішы і стракатыя буклеты. 24—25 верасня на базе нашага ўніверсітэта адбылася рэгіянальная навуковая канферэнцыя «Гомельшчына: народная духоўная культура. Дыялекты. Тапанімія», прысвечаная менавіта гэтай даце. Яшчэ ў мінулым годзе на кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства была ўтворана ініцыятыўная група па падрыхтоўцы і правядзенню гэтай канферэнцыі. На нашу думку, канферэнцыя павінна была прадэманстраваць, што вучоныя-моваведы Гомеля маюць пэўныя навуковыя здабыткі, што актыўна развіваюцца нашы сувязі з іншымі ВНУ рэспублікі і, як зараз прынята гаварыць, бліжэйшага замежжа. І яшчэ была адна задума ў арганізатараў канферэнцыі: запрасіць да ўдзелу ў ёй людзей, лёс якіх звязаны з нашым універсітэтам.

І вось доўгачаканы дзень пачатку работы канферэнцыі. Яе адкрыў дацэнт А. Ф. Рогалеў, які расказаў прысутным аб асноўных этапах раз-

віцця Гомеля, аб слаўных людзях, жыццё якіх было цесна звязана з нашым горадам. А затым слова атрымала доктар філалагічных навук, прафесар Белгародскага педінстытута М. В. Федарава, якая на працягу чатырох год узначальвала кафедру рускай мовы нашага ўніверсітэта. Яе даклад быў прысвечаны гісторыі ўзнікнення аканья ва Усходнім Палессі і Паўднёвай Расіі. Шмат гадоў запар выязджаў у складзе дыялекталогічных экспедыцый на Гомельшчыну М. П. Антропаў, які загадвае зараз аддзелам дыялекталогіі і лінгвагеаграфіі Інстытута мовазнаўства АН Беларусі. Ён падзяліўся з прысутнымі разважаннямі аб праблемах вывучэння мовы і народнай духоўнай культуры Гомельшчыны ў паслячарнобыльскі час. Доктар філалагічных навук, прафесар Днепрапятроўскага ўніверсітэта А. М. Палоўскі неаднаразова ўдзельнічаў у навуковых канферэнцыях, якія праводзіліся ў нашым універсітэце. І на гэты раз украінскі вучоны прыехаў з цікавым дакладам аб міжмоўных кантактах на поўдні Украіны. З вялікай увагай выслухалі прысутныя даклады доктара філалагічных навук, прафесара нашай кафедры Р. М. Казловай аб

паходжанні назваў некаторых водных аб'ектаў Гомельшчыны і выкладчыка Брэсцкага педагагічнага інстытута У. У. Барысюка аб лексіцы рыбакоў Тураўшчыны. Доклад супрацоўніцы Інстытута славяназнаўства і балканістыкі АН Расіі А. Я. Леўкіўскай быў прысвечаны надзвычай цікавай тэме — засцярогам ад суроку, якія сабраны маскоўскімі вучонымі ў час іх палесскіх экспедыцый.

Усяго ўдзельнікі канферэнцыі заслухалі і абмеркавалі звыш дваццаці дакладаў і паведамленняў. З задавальненнем адзначым, што цікавасць да канферэнцыі праявілі члены абласнога фонду культуры на чале з яго старшынёй В. М. Лямцавай, а таксама студэнты першага курса філалагічнага факультэта.

Госці нашай канферэнцыі наведалі драматычны тэатр, слаўны парк і Веткаўскі музей народнай творчасці.

Пры фінансавай дапамозе наша спонсара — Гомельскага

Савета народных дэпутатаў — выдадзены зборнік матэрыялаў рэгіянальнай навуковай канферэнцыі.

Уд. КОВАЛЬ,
зав. кафедры рускага агульнага і славянскага мовазнаўства.

НА ЗДЫМКАХ: перад удзельнікамі канферэнцыі з дакладам выступіў доктар філалагічных навук прафесар М. В. Федарава.

Фота У. Чысціка.

(Окончанне. Начало в № 16)

В ДАЛЁКОЙ СТРАНЕ ЧЖУН ГО...

Заняття обычно длятся четыре часа, после которых наступает долгожданное для студентов время обеда. Интересно наблюдать, как весёлая, проголодавшаяся студенческая братия дружно штурмует столовую. У каждого студента в руках — мисочка или кастрюлька с неизменными палочками для еды. Получив в окне раздачу свою порцию, некоторые здесь же, в столовой, вместе с друзьями обедают, другие несут съестное в общежитие, где, прибавив еще кое-какие припасы (чаще всего овощи), устраивают с друзьями чи фан — обед. Вообще в Китае сразу бросается в глаза обилие столовых, ресторанчиков, передвижных (на грузовых велосипедах) «кухонь», где прямо в присутствии покупателя пекутся аппетитные блины, пирожки, лепёшки. И всё это вкусно, доступно, недорого. Меня всё время не оставляла мысль: как смогла так быстро страна, которую мы долгие годы называли «развивающейся», «страной третьего мира», решить продовольственную (не говоря уже о «промтоварной») проблему? Ведь в Китае создано по существу изобилие товаров и продуктов, а местные коммерсанты озабочены сейчас одной проблемой: где найти рынок сбыта, чтобы выгодно реализовать свою продукцию? И невольно начинаешь думать: если Китай (в том числе, и по мнению

самых китайцев) — развивающаяся страна, то как можно назвать республики бывшего Союза, в том числе и нашу Беларусь?

Главное, конечно, в умелом проведении экономических реформ, мощном притоке иностранного капитала, бурном развитии частного сектора в промышленности и сельском хозяйстве. И конечно же — трудолюбие, самоотверженность китайского народа, про-

стых людей, которые просто не умеют плохо работать.

Надо сказать, что китайцы, в отличие от подавляющего большинства наших людей, с оптимизмом смотрят в наше будущее, не сомневаются в успехе начатых у нас преобразований. Дай Бог, как говорится...

Конечно же, сразу бросается в глаза характерная черта здешней жизни — обилие велосипедистов на улицах. Такое

впечатление, что китайцам просто доставляет огромное удовольствие, наслаждение езда на велосипедах, причем самых разных — от огромных трёхколёсных грузовых до изящных женских. Во время езды они невозмутимо завтракают, курят, разговаривают и о чём-то спорят, а влюблённые — едут рядом, обнявшись. И всё это представляет сплошной поток наподобие толпы людей у входа в мет-

ского парка Бай хай. К полудню, осмотрев основные достопримечательности, мы решили покатайтесь на весёлом лодках по озеру, находящемуся здесь же, в парке. Светило ярное солнце, дул лёгкий ветерок, студенты шутили, весело переговаривались, фотографировали друг друга. И вдруг (такое веселой в Пекине случается нередко) подул сильный ветер, по озеру пошла большая волна, наши лодки раскачивало из стороны в сторону, а потом и вовсе разметало ветром по разным концам озера. Мне стало не по себе — точно знал, что большинство студентов плавать не умеет, а лодки вот-вот захлестнёт крутая волна. Но надо было видеть, с каким упорством гребли мои хрупкие, робкие студентки, как подбадривали друг друга и даже пели русские песни! На берег всех нас, как и других горемореплывателей, доставил спасательный катер. Я смотрел на промокших, уставших студенток, на героически ведшего себя Фан Чжи Цяна — Мишу — и думал о том, что в аудитории не всегда можно узнать характер и способности людей...

Трудно в короткой газетной статье рассказать о прекрасных памятниках архитектуры Китая — древних храмах и императорских дворцах, Великой стене и уникальных парках: это просто надо увидеть. Но самая лучшая «достопримечательность» Китая — его удивительный народ: доброжелательный, деликатный, стойкий, беспредельно любящий свою родину, ценящий уважение и дружбу.

...Незаметно пролетели короткие три месяца, наступила пора возвращаться домой, в родной университет. Покидая Китай, я говорил своим новым друзьям: «До встречи в Гомеле!» И вот теперь в нашем университете обучается 25 китайских студентов и стажёров, а наши студенты-филологи изучают непривычный для них хань юй — китайский язык. Нашей дружбе крепнуть.

В. КОВАЛЬ,
зав. кафедрой русского, общего и славянского языкознания.

НА СНИМКЕ: доцент В. Коваль с китайскими студентами.

КАНФЕРЭНЦЫЯ МАТЭМАТЫКАЎ

У горадзе Гродна на працягу чатырох дзён праходзіла VI канферэнцыя матэматыкаў Беларусі. Адною з самых прадстаўнічых на ёй была дэлегацыя нашага ўніверсітэта на чале з рэктарам членам-карэспандэнтам АНБ, доктарам фізіка-матэматычных навук, прафесарам Л. А. Шамятковым. У ліку ўдзельнікаў канферэнцыі былі загадчыні кафедраў дацэнты У. І. Міроненка, В. С. Манахаў, У. В. Мухін, У. М. Семянчук, дактары фізіка-матэматычных навук Я. С. Барыс, Ю. У. Маліноўскі.

Робота канферэнцыі была арганізавана, у асноўным, па секцыях. У першыя два дні адбыліся і пленарныя пасяджэнні. На першым з іх заслуханы да-

клады прафесара В. І. Янчэўскага аб дасягненнях беларускіх матэматыкаў у галіне алгебры і геаметрыі за апошнія дзесяць гадоў. Высока адзначаны працы ўзначальваемай прафесарам Л. А. Шамятковым сусветна-вядомай навуковай школы па тэорыі фармацый алгебраічных сістэм. Разам з ім названы імёны А. М. Скібы, В. С. Манахава, У. М. Семенчука, А. Ф. Васільева, С. Ф. Каморнікава.

Нашы дэлегаты актыўна ўдзельнічалі ў рабоце секцыі «Гісторыя матэматыкі і гісторыя выкладання матэматыкі ў ВНУ», на якой сур'ёзна ўвага звернута пытанню пераходу выкладання на беларускай мове.

Канферэнцыя праходзіла ў Гродзенскім дзяржуніверсітэце імя Янкі Купалы, які быў заснаваны ў маі 1978 года. Тут на 33-х спецыяльнасцях навучаецца больш за 4300 студэнтаў дзённай і 2500 ввечэрняй і завочнай формаў навучання. У вольны ад пасяджэнняў час мы знаёміліся з гістарычнымі славаўасцямі горада над Нёманам.

Л. ПАЛЯКОУ,
дацэнт кафедры алгебры і геаметрыі.

ро, но — никакой толчей и беспорядка, всё спокойно и без нарушений правил. Китайцы считают, что велосипед помогает поддерживать хорошее состояние здоровья, это ведь экологически «чистый» и — что очень важно в много-миллионном, перегруженном автомобилем городе — удобный транспорт: иногда с одного конца города в другой быстрее можно добраться на велосипеде, чем, скажем, на автобусе.

...И снова занятия, консультации, зачёты и контрольные работы, радости и огорчения студентов, собственные наблюдения и открытия. Как-то мы решили провести со студентами «натурный урок» с посещением знаменитого Пекин-

